

Antitrombotiska läkemedel

Översikt: klass, preparat, indikation, verkningsmekanism och kombination. Referens — inte ordinationsstöd.

Klass	Svenskt varunamn	Substansnamn	Indikationer	Verkningsmekanism / monitorering	Kan kombineras med
Trombocythämmare – COX-hämmare	Trombyl	Acetylsalicylsyra (ASA)	Förstahandsval vid AKS. Sekundärprevention vid stroke, kranskärlssjukdom, PAD.	Hämmar COX-1 irreversibelt → minskad tromboxan A ₂ → minskad trombocyttaktivering (effekt i 7–10 dagar).	Med P2Y12-hämmare i DAPT vid AKS. Kortvarigt i stroke-DAPT.
Trombocythämmare – P2Y12-hämmare	Plavix, Brilique, Efient	Klopidogrel, Tikagrelor, Prasugrel	DAPT vid AKS (med ASA). Kortvarigt vid TIA/lindrig stroke. PCI/stent.	Blockerar P2Y12-receptor → minskad ADP-medierad trombocytaggregation. Tikagrelor = reversibel. Klopidogrel = prodrug (CYP2C19). Prasugrel = mest potent (ej vid tidigare stroke/TIA).	Med ASA i DAPT. Kortvarigt med antikoagulantia vid FF + PCI.
DOAK (NOAK)	Eliquis, Xarelto, Lixiana, Pradaxa	Apixaban, Rivaroxaban, Edoxaban, Dabigatran	Strokeprofylax vid FF. DVT/LE – behandling och prevention. Cancerassocierad trombos (apixaban, edoxaban). Sekundärprevention vid PAD (rivaroxaban).	Hämmar direkt faktor Xa eller trombin. Ingen INR-monitorering. Dosjustering vid njursvikt.	Kortvarigt med trombocythämmare vid FF + PCI. Komplicerad PAD: ASA/rivaroxaban-kombo.
Warfarin	Waran	Warfarin	Mekanisk hjärtklaff. Valvulärt FF. Antifosfolipidsyndrom (APS).	Vitamin K-antagonist. Kräver INR-monitorering pga snäv terapeutisk bredd.	Med ASA vid mekanisk klaff eller APS.
LMH (låg molekylärt heparin)	Fragmin, Klexane	Dalteparin, Enoxaparin	Cancerassocierad DVT/LE (särskilt Fragmin). Trombosprofylax (sjukhus, kirurgi). Graviditetsrelaterad VTE. Bridging vid antikoagulantia byte.	Anti-Xa-effekt, subkutan dosering. Fragmin = starkast evidens vid cancer.	Kortvarigt med ASA för bridging vid uppehåll av antikoagulantia.
Ofraktionerat heparin	Heparin (IV/SC)	Heparin	STEMI/NSTEMI (PCI-bolus). Högrisk-LE. Kirurgi. ECMO.	Kort halveringstid, fullt reversibelt med protamin. Kräver aPTT-monitorering.	Med trombocythämmare vid AKS (kortvarigt).
Fondaparinux (syntetisk anti-Xa)	Arixtra	Fondaparinux	VTE-profylax postoperativt. Akut DVT/LE (ofta med warfarinövergång). Tidigare HIT.	Hämmar selektivt faktor Xa. Lång halveringstid, ej reversibel. Ej vid eGFR < 30.	Sällan i kombination.